

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt współfinansowany przez
Unię Europejską w ramach
Europejskiego Funduszu
Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Językoznawstwo ogólne		9.3.0462	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Sławistyki i Studiów Bałkańskich			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Studia bałkańskie	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
prof. dr hab. Krystyna Szcześniak			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład		30 godzin - udział w zajęciach;	
Sposób realizacji zajęć		30 godzin - samodzielne czytanie wcześniej	
zajęcia on-line, zajęcia w sali dydaktycznej		wskazanych tekstów i opracowanie notatek,	
Liczba godzin		uwzględniających oprócz wiadomości	
Wykład: 30 godz.		przedstawionych na wykładzie także dodatkowej	
		literatury uzupełniającej,	
		15 godzin - uzupełnienie wiedzy przed egzaminem	
		oraz sam egzamin.	
		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
Termin realizacji przedmiotu			
2022/2023 zimowy			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
- Wykład konwersatoryjny		Sposób zaliczenia	
- Wykład problemowy		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		- egzamin ustny	
		- Po każdym wykładzie (w wypadku zajęć online) studenci przesyłają indywidualnie (na mój adres służbowy), notatki z niego, dołączając (jeśli będzie, bo nie po każdym wykładzie będę takową zlecać) dodatkową pracę związaną z konkretnym tematem. Po jej sprawdzeniu odsyłam poprawiony tekst wraz z uwagami do studenta i jeśli trzeba, proszę o poprawę; jeśli nie, proszę o wprowadzenie do notatek drobnych zmian; kontaktuję się ze Studentami, jeśli nie nadsyłają notatek/prac, i wyjaśniam problem; pomagam go rozwiązać;	
		w wypadku większych zaległości zapraszam na dyżur;	
		Podstawowe kryteria oceny	

Egzamin ustny po pierwszym semestrze nauki: odpowiedź na trzy pytania (wybrane losowo z puli kilkudziesięciu zestawów, każdorazowo uwzględniających podobne zagadnienia omawiane na wykładzie i przerabiane na ćwiczeniach) oraz czwarte, będące omówieniem wbranej przez studenta dowolnej pracy językoznawczej (zwrócenie przezeń uwagi na jej założenia, metodologię i realizację celów postawionych sobie przez autora/autorów). Zakres ogólny pytań: patrz rubryka Treści programowe: Problematyka wykładu. W szczególnych wypadkach wymagania egzaminacyjne określone są indywidualnie, jednak zachowują stosowność wobec zaplanowanych efektów uczenia się. Uwzględniam w ocenie egzaminacyjnej również jakość i sposób wywiązywania się z nadsyłania (i poprawy) indywidualnych notatek oraz pisemnych prac, zadawanych wszystkim.

Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się

zakładany efekt uczenia się	Weryfikacja notatek i konsultacje	Egzamin
	Wiedza	
K_W01	+	+
K_W04	+	+
K_W05	+	+
K_W06	+	+
	Umiejętności	
K_U01	+	+
K_U06	+	+
K_U01	+	+
	Kompetencje społeczne	
K_K03	+	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Brak wymagań formalnych.

B. Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Cele kształcenia

Zapoznanie studentów z historią badań nad językiem i podstawowymi zagadnieniami, poruszonymi w obrębie dzisiejszych badań lingwistycznych. Wskazanie tematów badawczych. Zainteresowanie studentów językoznawstwem jako nauką stale rozwijającą się i podejmującą coraz to nowe tematy, tworzącą nowe metodologie, ale jednocześnie ukazanie tematów klasycznych, podejmowanych w ramach filologii. Zwrócenie uwagi na jego historię, podziały i przedmiot badań, zróżnicowanie języka (pod względem stylistycznym, geograficznym i socjalnym) i jego funkcje w obrębie danej społeczności lub narodowości oraz zagadnienia związane z pograniczami różnego typu. Kształcenie umiejętności analizy i poznawanie warsztatu językoznawcy.

Treści programowe

A. Problematyka wykładu:

- W ciągu 15 spotkań przedstawienie następujących zagadnień:
- Historia językoznawstwa (Badania języka w starożytności: Mezopotamia, Chiny, Indie, Grecja, Rzym. Arabowie. Czasy odrodzenia i oświecenia; 4 wykłady).
- Początki językoznawstwa jako samodzielnej dyscypliny. Młodogramatyca (1 wykład).
- Badania języków narodowych w diachronii i synchronii. Strukturalizm. Pochodzenie języka i przesunięcia w jego funkcjo-nowaniu (1 wykład).
- Pojęcie znaku językowego i klasyfikacje znaków. (2 wykłady).
- Lingwistyka jako odrębna dyscyplina naukowa, współpracująca z innymi naukami (tzw. trójkąt Furdala; 1 wykład).
- Podziały w obrębie dyscypliny (2 wykłady).
- Zróżnicowanie wewnętrzne języka. Języki na pograniczach (2 wykłady).
- Współczesne językoznawstwo słowiańskie: pro-blematyka badawcza, nowe metodologie badawcze, naukowcy (1 wykład).
- Niektóre zagadnienia teorii pisma (1 wykład).

Wykaz literatury

A. Literatura obowiązkowa wymagana do zdania egzaminu:

A.1. Wykorzystywana podczas wykładu:

- D. Diringer, Alfabet, Warszawa 1992.

- A. Furdal, Językoznawstwo otwarte, Wrocław 2004.
- R. Grzegorzczkowska, Wstęp do językoznawstwa, Warszawa 2007.
- M. Ivić, Kierunki w lingwistyce, Wrocław 1975.
- E. Łuczyński, J. Maćkiewicz, Językoznawstwo ogólne. Wybrane zagadnienia, Gdańsk 1999.
- T. Milewski, Językoznawstwo, Warszawa 1979.
- F. de Saussure, Kurs językoznawstwa ogólnego, Warszawa 2002.
- różne teksty Anny Wierzbickiej (na przykład: A. Wierzbicka, Język – umysł – kultura. Red. J. Bartmiński, Warszawa 1999; Wierzbicka, O języku dla wszystkich, Warszawa 1965.
- Oprócz literatury obowiązkowej, studenci na każdym wykładzie zapoznają się z pozycjami, wykorzystanymi na wykładzie, a niewchodzącymi w skład literatury obowiązkowej (mogą dodatkowo spisać ich adresy bibliograficzne). Teksty te mogą być wykorzystane jako literatura dodatkowa, poszerzająca ich wiedzę lub omawiana przez studenta przy egzaminie.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta:

- Encyklopedia języka polskiego, Warszawa 2002.
- Encyklopedia językoznawstwa ogólnego, Wrocław 1993.
- I. Grek-Pabisowa, Staroobrzędowcy. Szkice z historii, języka i obyczajów, Warszawa 1999.
- A. Hofman-Pianka, Socjolingwistyczne aspekty współczesnego języka bośniackiego, Kraków 2000.
- Językoznawstwo strukturalne. Wybór tekstów. Red. H. Kurkowska i A. Weinsberg. Warszawa 1979.
- Języki indoeuropejskie. Tom 1-2. Pod red. L. Bednarczuka, Warszawa 1986-1988.
- F. Majewicz, Języki świata i ich klasyfikowanie, Warszawa 1989.
- T. Lehr-Splawiński, W. Kuraszkiewicz, F. Sławski, Przegląd i charakterystyka języków słowiańskich..
- A. Spagińska-Pruszk, Sytuacja językowa w byłej Jugosławii, Gdańsk 1997.
- B. Żyłko, Semiotyka kultury, Gdańsk 2010.

B. Literatura uzupełniająca (do wyboru)

- J. Aitchinson, Ssak, który mówi, Warszawa 1991; też, Ziarna mowy, Warszawa 2002.
- Językoznawstwo kognitywne. Wybór tekstów, pod red. W. Kubińskiego, R. Kalisza, E. Modrzejewskiej, Gdańsk 1998.
- Języki indoeuropejskie, t.1-2., Warszawa 1988.
- M. Malec, Imię w polskiej antroponimii i kulturze, Kraków 2001.
- H., M. Tortosa, Polityka językowa a języki mniejszości. Od wieży Babel do daru języków. Warszawa 1986.
- Kaszubszczyzna. Kaszebizna. Najnowsze dzieje języków słowiańskich. Red. E. Breza, Opole 2001.
- Lyons, Chomsky, Warszawa 1975.
- B. Malmberg, Nowe drogi w językoznawstwie, Warszawa 1969.
- L. Moszyński, Wstęp do filologii słowiańskiej, Warszawa 1984.
- F. de Saussure, Kurs językoznawstwa ogólnego, Warszawa 1961 (2002).
- B. Szymańska, Co to jest strukturalizm, Wrocław 1980.
- E. Tabakowska, Gramatyka i obrazowanie. Wprowadzenie do językoznawstwa kognitywnego, Kraków 1995.
- B. i D. Żyłkowie, Bachtin i de Saussure, [w:] Wokół struktury słowa. t. II. Red. A. Pstyga, Gdańsk 2005.
- B. Żyłko, Michaił Bachtin, Gdańsk 1994.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W01; K_W04; K_W05; K_W06 K_U01; K_U06; K_U07 K_K03	Student: <ul style="list-style-type: none"> • ma wiedzę o specyfice przedmiotowej i metodologicznej w zakresie językoznawstwa (K_W01); • zna terminologię językoznawczą (K_W04); • identyfikuje główne teorie i ustalenia szkół badawczych w zakresie językoznawstwa (K_W05); • ma świadomość kompleksowej natury języka oraz jego złożoności i historycznej zmienności jego znaczeń (K_W06).
	Umiejętności
	Student: <ul style="list-style-type: none"> • posiada umiejętności badawcze, obejmujące formułowanie i analizę problemów badawczych, dobór metod i narzędzi badawczych, opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na rozwiązywanie problemów w zakresie językoznawstwa (K_U01); • umie samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności badawcze w zakresie językoznawstwa, kierując się wskazówkami opiekuna naukowego (K_U06); • potrafi porozumiewać się z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych ze specjalistami w zakresie językoznawstwa w języku polskim i językach kierunkowych (K_U06); • posiada umiejętność przygotowania typowych prac pisemnych, w języku

	<p>polskim w zakresie językoznawstwa dotyczących zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł (K_U07);</p> <ul style="list-style-type: none"> • potrafi przygotować i wygłosić prezentację/wypowiedź ustną, w języku polskim, dotyczącą zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł (K_U01).
	<p>Kompetencje społeczne (postawy)</p> <p>Student:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego w zakresie językoznawstwa (K_K03).
<p>Kontakt</p> <p>krystyna.szczesniak@ug.edu.pl</p>	